

Benvolgut,

Benvolguda

Els nostres municipis celebren enguany, el 28 de maig, les seves eleccions per escollir qui governarà cadascun dels ajuntaments del país. Les eleccions municipals, que es convoquen cada quatre anys, són les que tenen més incidència en el dia a dia, perquè serveixen per triar els representants (alcaldes i regidors) que tindran la responsabilitat d'adoptar les polítiques més vinculades a la ciutadania, en un context dominat per la crisi climàtica, l'energètica i l'econòmica. Unes crisis que suposen canvis transformadors, autèntics reptes per a la nostra societat i, per tant, per als nostres pobles, ciutats i territoris. L'arquitectura i l'urbanisme no són aliens a aquests reptes, i formen part tant del problema com de la solució.

Tal com es fa esment al Pacte Verd Europeu, a l'Agenda 2030 i a la Nova Bauhaus Europea, els arquitectes som agents clau en la resolució d'aquesta crisi i hem d'estar compromesos a donar respostes a aquests reptes que han de transformar la nostra manera de viure i, per extensió, la nostra manera de relacionar-nos en societat. Hem de treballar amb criteri i visió, en dos objectius principals: una habitabilitat digna per a tothom i un entorn urbà saludable i eficient energèticament.

Conscients d'aquesta responsabilitat, i de cara a les properes eleccions, volem proposar a totes les forces polítiques que inclogueu en el vostre programa electoral les següents línies d'actuació:

ARQUITECTURA I URBANISME: L'arquitectura i l'urbanisme donen forma a les ciutats i els arquitectes som els professionals que hi treballem. El compromís per part de l'administració pública per fer possible aquests reptes mencionats al preàmbul serà essencial per garantir una arquitectura pública de qualitat i fomentant-ne l'accés de tots els perfils professionals de manera transversal i transgeneracional. Així, s'haurà de materialitzar fent dels concursos públics d'arquitectura i urbanisme de projectes un instrument operatiu, d'ús generalitzat i amb jurats qualificats.

Aquest compromís ha de tenir en compte el valor que la nostra feina aporta a la societat amb uns honoraris dignes i justos. És per això que des del Col·legi volem posar a la vostra disposició tot el coneixement adquirit des del departament de Concursos i d'Exercici Professional, per tal que es puguin redactar i millorar conjuntament els processos de concurs, facilitant els tràmits, agilitzant les gestions i triant equips que puguin dur a terme els encàrrecs públics proposats per l'administració local.

CANVI CLIMÀTIC: Treballar per aconseguir els Objectius per al Desenvolupament Sostenible, traslladats a través de l'Assemblea Urbana de Catalunya i el Pacte Nacional per a la Renovació Urbana. Cal que estiguin definides polítiques clares i organitzades de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic que estiguin incardinades en el model de ciutat i decidir com es dirigeixen a l'objectiu de fer d'Europa un continent neutre en carboni el 2050. Pactar les polítiques transversals per assolir el canvi de model energètic com la rehabilitació energètica del parc edificat, la generalització de l'ús de fonts d'energia renovables, la mobilitat sostenible o les infraestructures verdes i les solucions basades en la renaturalització dels entorns urbans, tal com indica l'OMS.

MODEL DE CIUTAT: Cal definir un model de ciutat a llarg termini, que no depengui dels cicles electorals; ha de ser un model urbà clar i consensuat que ens permeti treballar amb mètode i qualitat. A molts municipis, és necessària la redacció de nous Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) que han d'incorporar les noves necessitats en mobilitat, habitatge, equipaments públics, accessibilitat, igualtat de gènere, comerç, equipament viari i zones verdes. Cal preguntar-se quin model d'espai públic volem i pensar amb preferència per a quins usuaris i activitats, i si, per exemple, considera l'urbanisme de gènere o la ciutat cuidadora, com a models de futur per a les nostres ciutats. S'ha de continuar impulsant la gran rehabilitació d'edificis obsolets per mantenir el pols als centres històrics en favor de la ciutat de proximitat, que ja tenim i que, en molts casos, estem deixant perdre. Hem de potenciar i prioritzar la mobilitat sostenible donant més èmfasi al transport col·lectiu com a element facilitador i més eficient.

MODEL TERRITORIAL: Hem d'establir un model de relació amb els municipis veïns aprofundint en la governança intermunicipal, clau per l'èxit de les actuacions comunes i de relació amb el territori i el medi natural. Cal unificar criteris en el sòl no urbanitzable i buscar l'equilibri de gestió i desenvolupament amb les infraestructures de l'aigua, l'energia i els residus. El Govern de la Generalitat és i ha de ser còmplice en aquesta escomesa i el motor per assolir un model territorial actualitzat i funcional.

HABITATGE. Cal garantir l'accés universal a un habitatge digne. S'ha de treballar per optimitzar el sòl de propietat pública per garantir habitatges d'obra nova de titularitat pública, posar a disposició el sòl públic a iniciatives col·lectives i estimular les promocions publicoprivades, així com la rehabilitació en teixits urbans consolidats per donar resposta a les necessitats d'habitatge assequible, tant de compra com de lloguer. Cal, de totes totes, evitar els efectes negatius de la gentrificació i plantejar el debat sobre l'accés universal a l'habitatge.

PATRIMONI. És necessari insistir i ampliar les polítiques sobre els elements de valor patrimonial, no només d'edificis sinó també d'espais i teixits urbans. Cal treballar per la recuperació dels centres històrics, per tal de fomentar la cohesió social, dinamitzar l'economia i equilibrar l'impacte del turisme.

INSTRUMENTS: S'ha de treballar en l'agilització del tràmit de llicències ja que d'això en depèn la dinamització de l'economia i els Informes d'Idoneïtat Tècnica (IITs) són un instrument cabdal. A tal efecte proposem estendre els IITs a tots els municipis amb la col·laboració de la Fundació Municipalista d'Impuls Territorial, mitjançant la recent aprovació del Decret, a través de la Llei d'Acompanyament als Pressupostos.

Cal facilitar també l'accés a les ajudes i subvencions, com per exemple, els Fons Next Generation per l'eficaç adequació del parc edificat, prioritzant les ajudes a la població més vulnerable i millorant la divulgació de la informació a totes les comunitats de veïns dels barris de la ciutat. És important incorporar la innovació i la digitalització tant en la diagnosi, com en la gestió urbanística i l'edificació així com incidir en la millora de la gestió administrativa, acompanyada de la simplificació en les gestions i la implantació de la finestra única, de manera especial en matèria de rehabilitació.

Per últim, recomanar la mediació d'especialistes en els conflictes de l'àmbit urbanístic i de l'edificació i comptar amb la participació i interacció dels col·lectius professionals en els debats sobre arquitectura, urbanisme i ciutat.

Els arquitectes volem implicar-nos en la transformació que suposa la transició ecològica sense deixar ningú enrere i mantenint la qualitat arquitectònica i urbana que caracteritza la majoria de les nostres poblacions. Ens ho exigeix la Nova Bauhaus Europea que promou la Unió Europea i volem fer-ho en col·laboració amb l'administració local.

Totes les forces polítiques teniu obertes les portes de les nostres seus per debatre, reflexionar i difondre les vostres propostes.

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya estem a disposició dels Ajuntaments per col·laborar i assessorar en totes aquestes qüestions, amb l'objectiu de fer un millor urbanisme i una millor arquitectura, per garantir la bona qualitat de vida de les persones i fer més eficient l'administració local.

Moltes gràcies.

Junta de Govern del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya